

Kapnografie

Pavla Hružíková

Kapnografie

- ▶ Měření koncentrace CO_2 (kapnometrie) a grafické znázornění této hodnoty (kapnografie) ve vydechovaném vzduchu
- ▶ Hodnota ETCO_2 (end tidal CO_2)
norma   35 - 45 mm Hg = 4,6 - 6,0 kPa

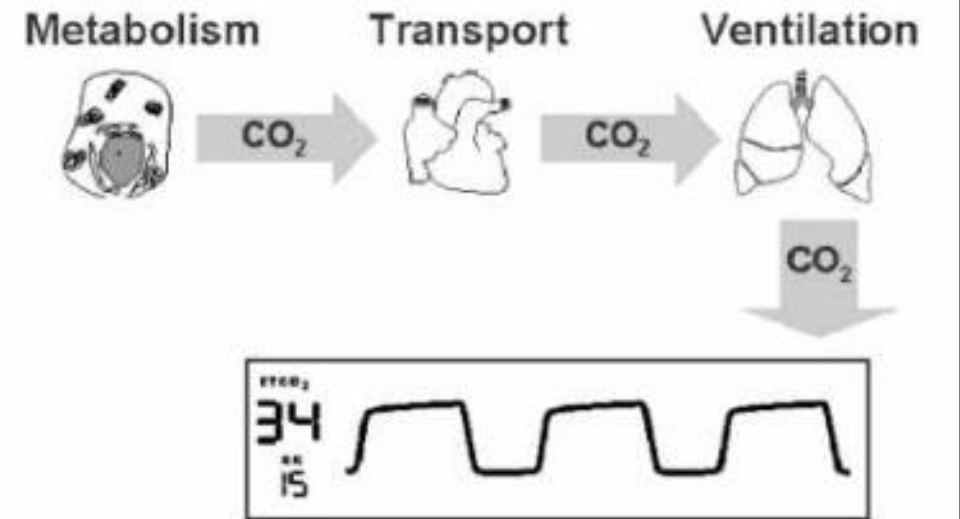
Proč? - Jak vzniká...

Vznik, transport a vyloučení CO_2 z těla

- ▶ CO_2 - produkt metabolismu buněk
- ▶ Transportován cévami (krevní oběh) do plic
- ▶ Průchod alveolokapilární membránou plic (difúze)
- ▶ Odstranění z těla (ventilace)

Kapnografická křivka popisuje

- ▶ metabolismus
- ▶ Krevní oběh
- ▶ Plíce
- ▶ Ventilace, UPV

Produkující buňka

Plicní arterie

Plicní žíly

Trachea a ETK vedoucí k čidlu

Difuze na alveolokapilární membráně v plicích

et CO_2 38 mmHg

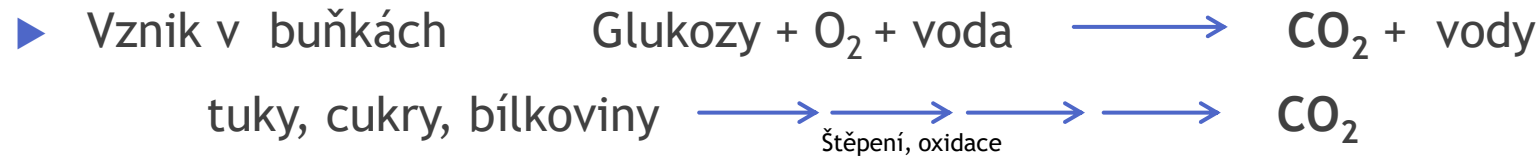
Close matching of ventilation and perfusion

40 mm Hg

P(a-et) CO_2 = 2 to 5 mmHg

Obr.: Vznik a transport CO_2

Proč monitorovat EtCO₂?

Proč monitorovat, proč korigovat?

- Funguje v udržení ABR $\text{HCO}_3^- + \text{H}^+ \longrightarrow \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
- Vč. Disociační křivky O₂
  - průtok cévami velkého oběhu, vč. průtoku mozkem -
    - zvýšení CO₂ vasodilatace (zvýšení průtoku, zvýšení objemu, riziko u krvácení do mozku)
    - snížení CO₂ vasokonstrikce (snížení průtoků, riziko ischemizace, hl. zdravé reaktivní tkáně mozku při iCMP)
  - Reguluje dechové centrum, působí hypnoticky, sedativně

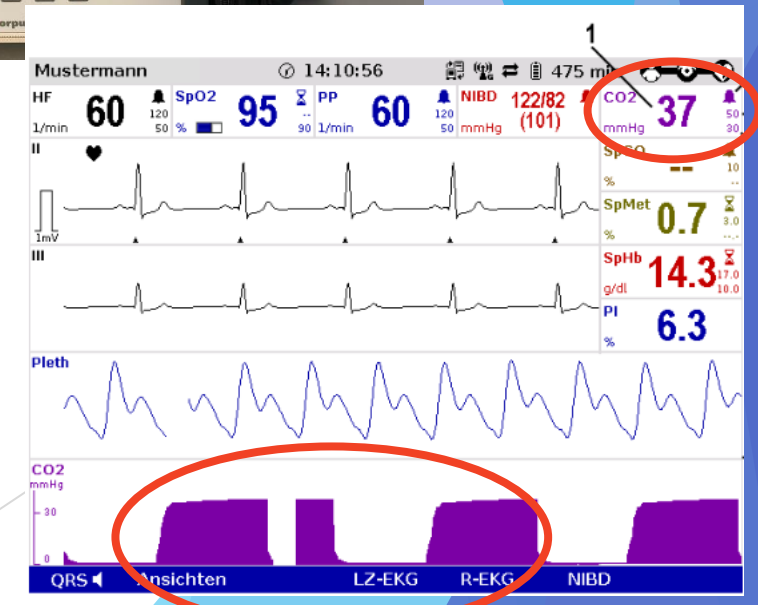
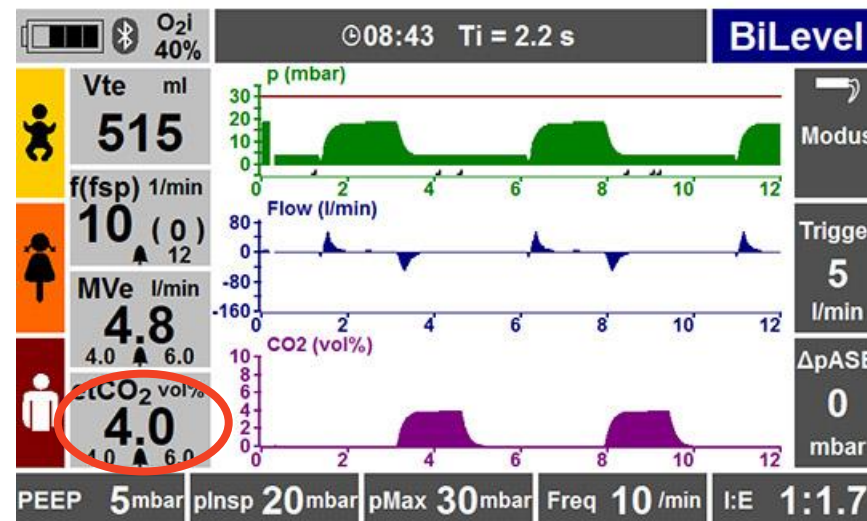
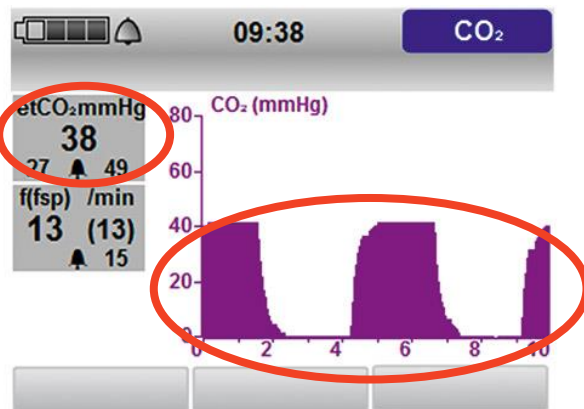
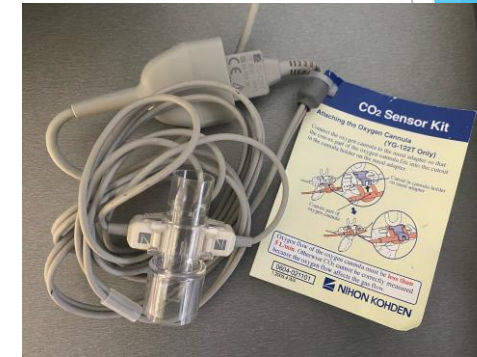
Kdy, jak, proč?

► Kdy:

- Při UPV
- ETK - obligátně
- LM - obligátně
- Obličejová maska - možno užít, nepřesné měření, často nižší hodnota kapnometrická, nekvalitní kapnografická křivka

► Jak?

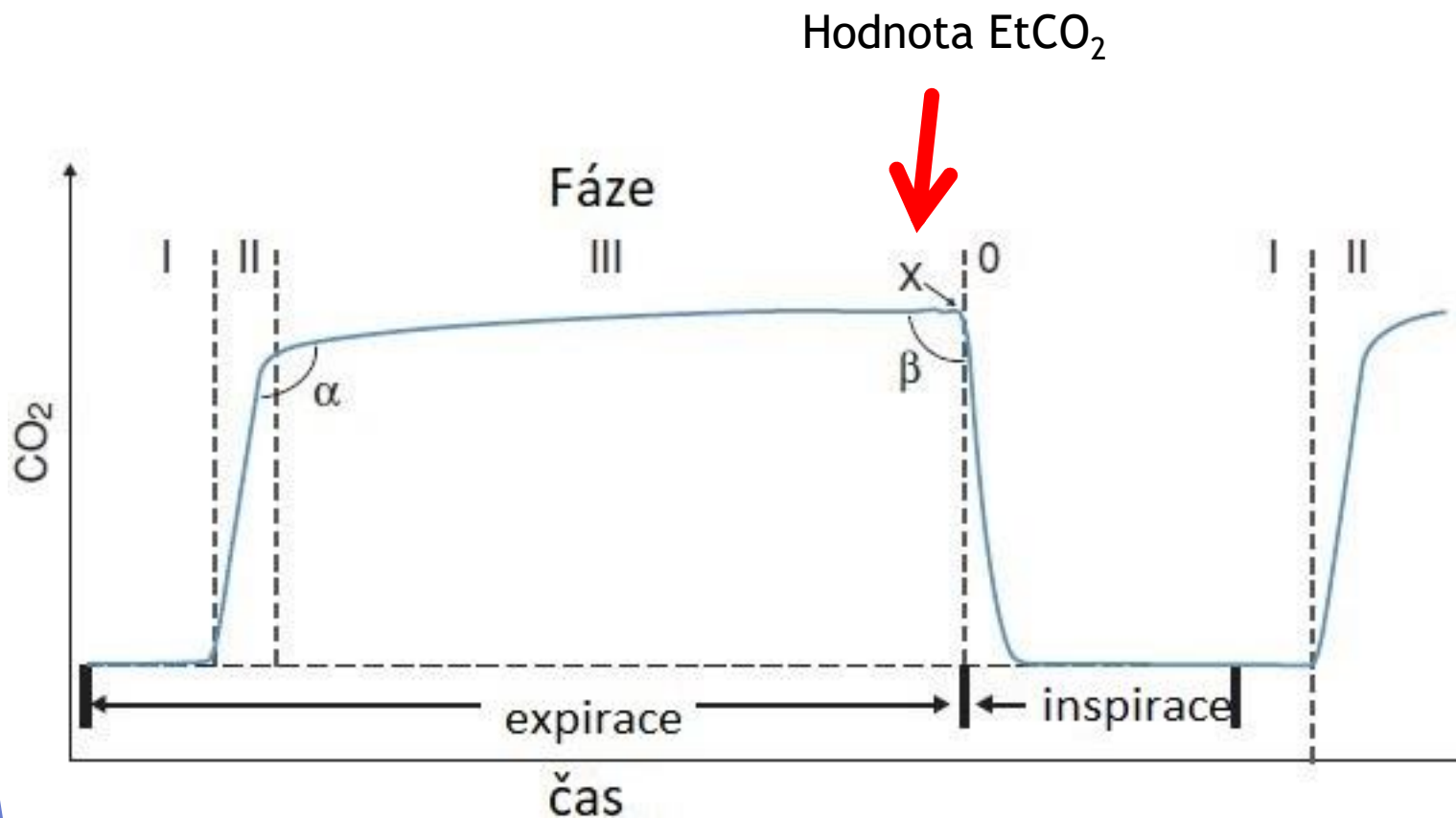
- Monitor/defibrilátor (corpulse)
- ventilátor

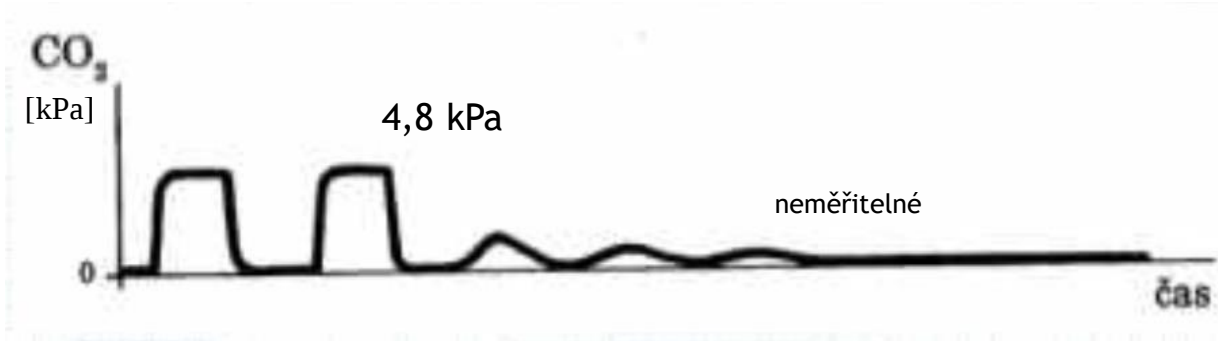
Průběh křivky

Hodnotíme:

- ▶ Přítomnost/vzestup/pokles hodnoty CO_2
- ▶ Změn sklonu křivky (nárustu/poklesu)
- ▶ Změny plateau (zářezy) v expiriu i inspiriu

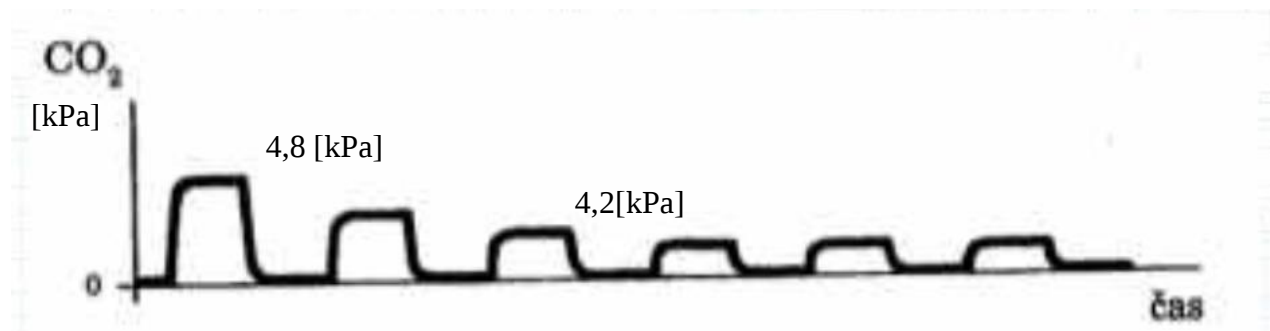

Vymizení křivky

- ▶ Rychlá porucha transportu CO₂ od buněk až k detektoru (v průběhu od buněk po detektor dochází ke ztrátě přenosu oxidu uhličitého či přerušení proudu vzduchu)
- ▶ Krevní oběh - **zástava krevního oběhu**
- ▶ Plíce, ventilace - **rozpojení okruhu, extubace**
- ▶ Po intubace bez křivky - intubace do jícnu

Rychlý pokles EtCO₂

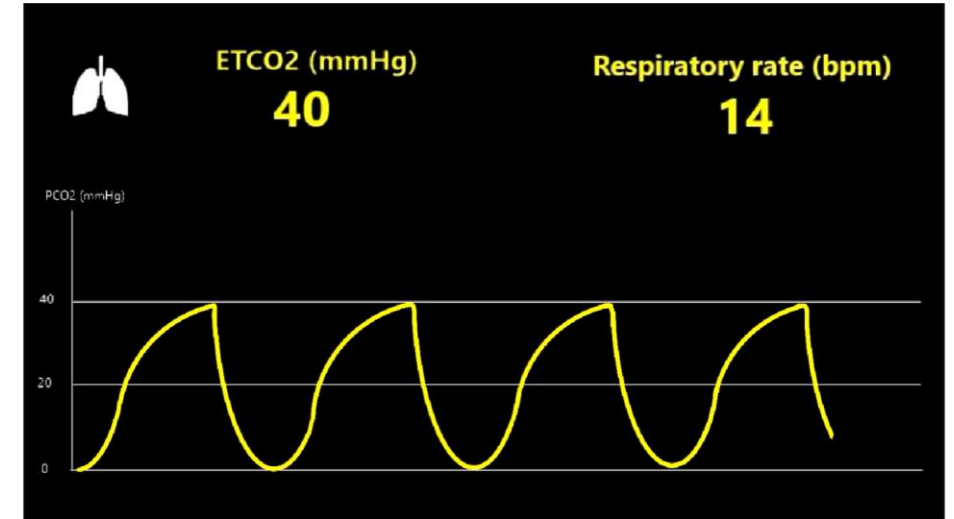
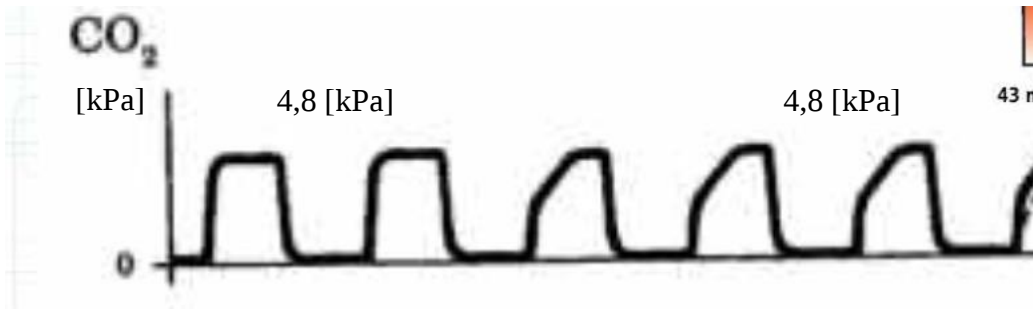
- ▶ Snižuje se množství vydechovaného CO₂ (nedoručuje se tolik CO₂ k detektoru) - hodnota i expirační horní plateau grafu má klesající trend
- ▶ Snížení metabolismu (snížení tvorby CO₂) - hypotermie
- ▶ Postižení krev. Oběhu (vytvoří se normálně CO₂, ale není dostatečné prokrvení tkání a transport CO₂ do plic, tzn. i se ho méně vydychává) - **hypotenze**
- ▶ Postižení plic - plicní embolie (prudký náhlý pokles CO₂)
- ▶ Ventilace - **hyperventilace** neúměrně k produkci CO₂ (vydychá z plic více CO₂ než je do plic krví transportováno z tkání)

Vzestup hodnoty EtCO₂

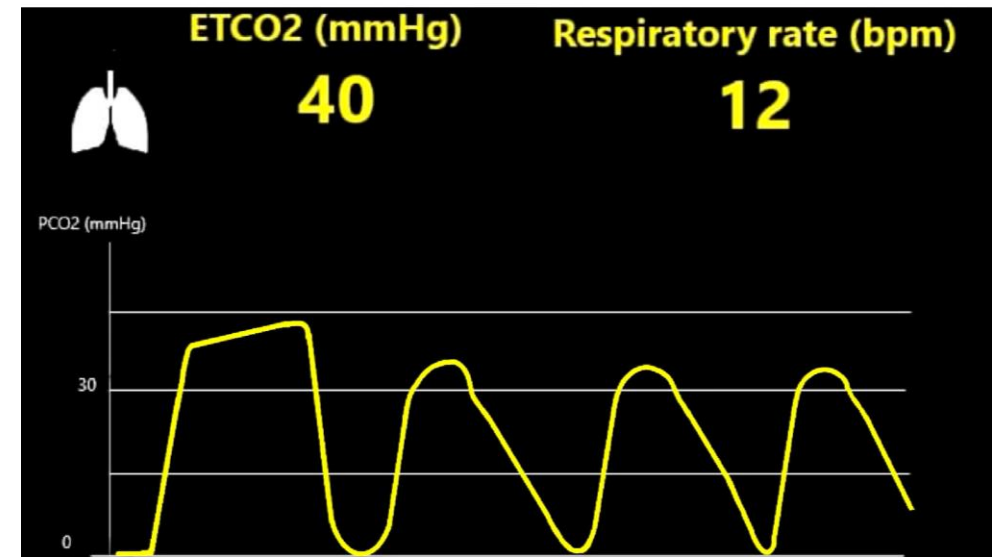
- ▶ Nedostatečné odstranění CO₂ oproti produkci
- ▶ Zvýšení metabolismu, produkce CO₂- vzestup TT, infuze bikarbonátu, nedostatečně analgosedovaný pacient
- ▶ Krevní oběh (CO₂ hromaděné v tkáních se zvýšením a zrychlením krevního oběhu více dostává do plic a ventilací z plic k detektoru) - **obnova dodávky k srdci, reperfuční syndrom**
  - ▶ Prudký vzestup - **ROSC** (vyplavení nahromaděného CO₂ z tkání do plic) po KPR
- ▶ Ventilace - **hypoventilace** (pacient nevydýchá tolik CO₂, kolik by potřeboval a ten se v organismu hromadí/koncentruje a proto hodnota stoupá)

Změna vzestupné části křivky

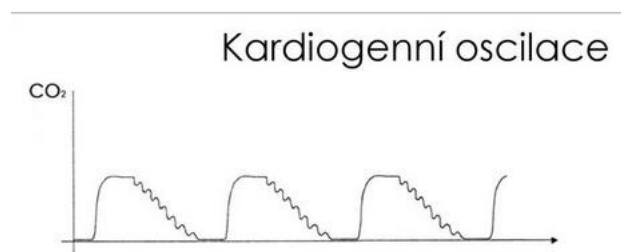

- ▶ Porucha expirace
- ▶ Změna rychlosti výdechu (zpomalení proudu vzduchu kvůli překážce, ať v dých.cestách nebo v ETK)
- ▶ **Obstrukce** (hlenem, balonkem) - v bronších, v ETK
- ▶ **Bronchospasmus** (astma, alergie) - zúžení periferie D.C.

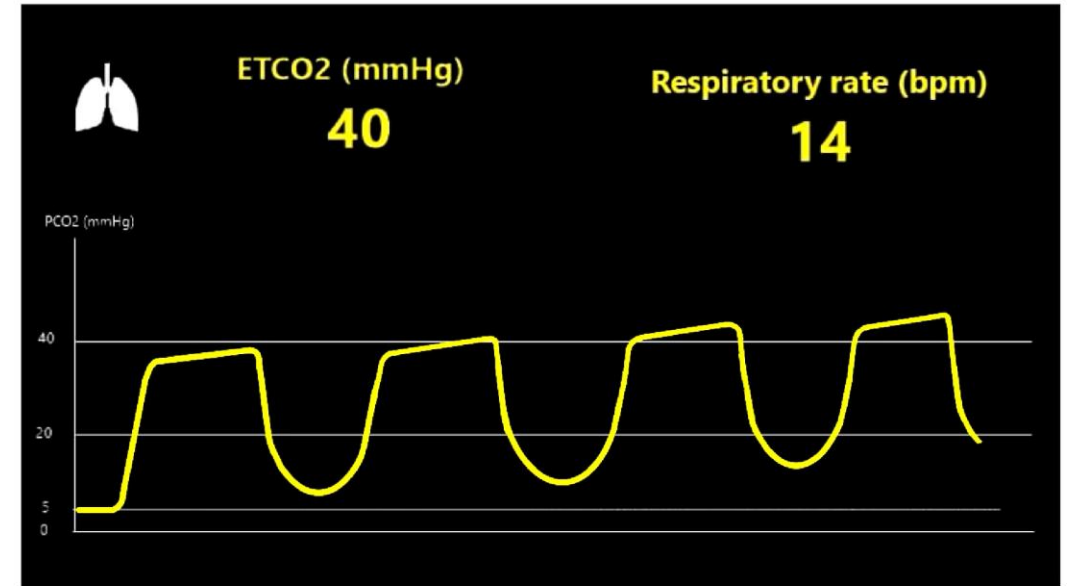
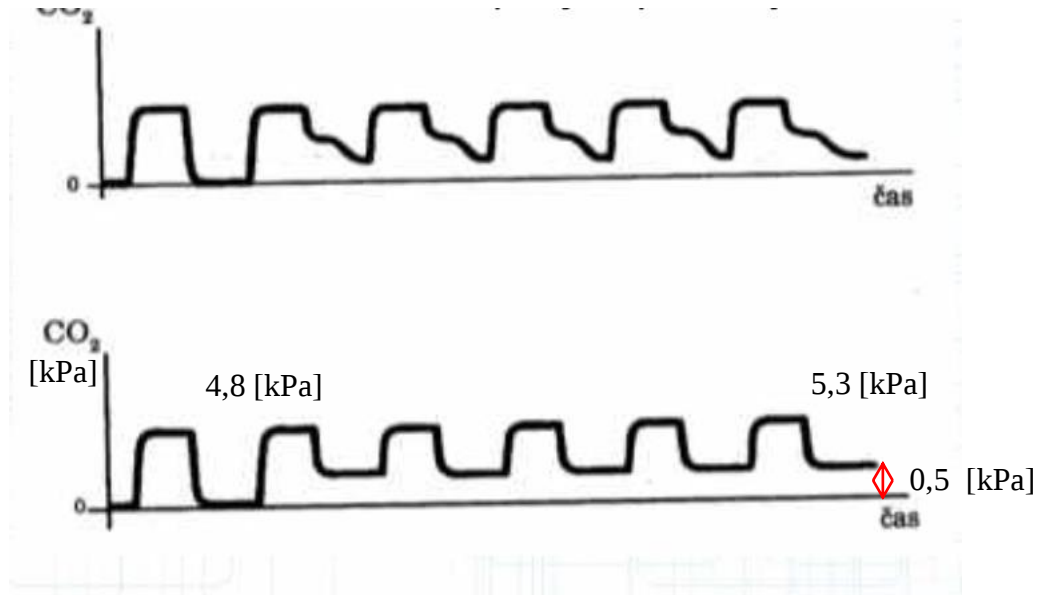
Změna sestupné části křivky

- ▶ Porucha inspirace
- ▶ Netěsnost okruhu - prasklý balónek, částečné rozpojení
- ▶ Srdeční oscilace

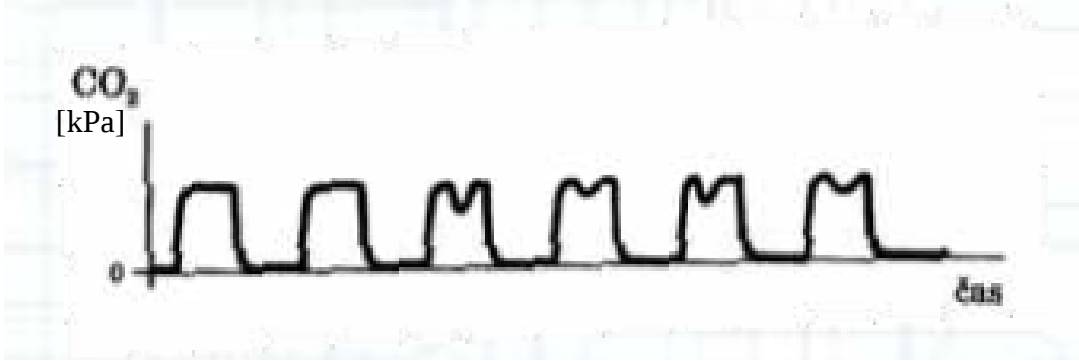

Změna inspir.plateau

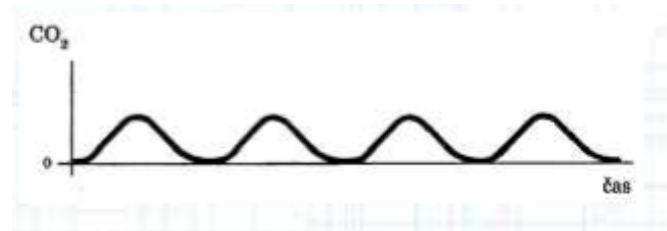

- ▶ Průtok CO₂ ve vdechovaných plynech = zpětné vdechování CO₂
(situace spíše u anesteziologického přístroje, ale rovněž riziko při ambuingu s nízkým přívodem čerstvých plynů a se zpětným vdechováním vlastního vydechovaného CO₂)
- ▶ U polouzavřeného okruhu - porucha absorbce CO₂ (vápno)
- ▶ Nízký průtok čerstvé směsi do systému

Změny expir. plateau

- ▶ Drobné změny tlaku při otočení průtoku plynu tam a zpět, hodnota EtCO₂ může kolísat
- ▶ **Interference** - přídýchávání pacienta
- ▶ Tlačení na hrudník, břicho (KPR, opřením se o pacienta)
- ▶ Spontánní ventilace

Specifika EtCO₂ při KPR

- ▶ Po intubaci - máme křivku kapnografie při kompresích hrudníku - máme zaintubováno do D.C.
- ▶ Hodnota pod 10 mm Hg = 1,3 kPa - nepříznivý prognostický znak
- ▶ Hodnota kolem 20 mm Hg = 2,6 kPa - kvalitní komprese
- ▶ Pomalý pokles hodnoty během kompresí = únavený záchránce (snížení kvality kompresí a tím prokrvení tkání a návrat krve k plicím)
- ▶ Prudký nárůst hodnoty EtCO₂ = obnova oběhu (dobré prokrvení tkání a návrat krve k srdci a do plic; reperfuční syndrom)
- ▶ Přetrvávající nízké EtCO₂ po ROSC = nízké prokrvení tkání, hypokinetická cirkulace, popř. nedoručení krve do plic - plicní embolie, hypotenze

DOTAZY?

DĚKUJI ZA POZORONOST